

Košice 19. september 2022

Prihovor rektora prof. RNDr. Pavla Sováka, CSc. na otvorení Akademického roka 2022/2023 na UPJŠ v Košiciach

Honorábiles prorektori UPJŠ, Spectábiles, vážená pani dekan a páni dekaní, honorábiles ctení členovia vedení fakúlt, vážení riaditelia univerzitných pracovísk, ctení zástupcovia samosprávnych orgánov univerzity a jej fakúlt,

vážení členovia AO UPJŠ,
milí zamestnanci a študenti,

som veľmi rád, že po dvoch rokoch pandémie, ktorú sprevádzalo množstvo obmedzení a striedanie prezenčnej a online výučby, sa opäť môžeme vrátiť k tradičnej prezenčnej forme zahájenia akademického roka tu v aule lekárskej fakulty. Je to dôkaz o nezastupiteľnosti vedy a vedeckého poznania pre prosperitu ľudstva. Som hrdý na to, že aj naša akademická obec prispela svojím dielom do studnice svetového poznania, ako bojovať s pandemiou.

V tejto chvíli cítim, že je čas a priestor na úprimné poďakovanie všetkým, ktorí sa pričínili o úspešné zvládnutie oboch pandemických akademických rokov. Naučili sme sa využívať moderné prostriedky online komunikácie, dokázali sme zachovať kvalitu vzdelávania, činnosť samosprávnych orgánov vieme realizovať prezenčne i dištančne, podobne ako vedecké konferencie. Pandémia nás naučila vážiť si sociálne väzby, atmosféru priamej vedeckej konfrontácie i živej rozpravy na aktuálne témy, možnosť konania akademických obradov a spoločenských podujatí. Preto prijmite náš apel z úrovne vedenia univerzity, vedení fakúlt a univerzitných pracovísk k maximálnej zodpovednosti a dobrovoľného akceptovania odporúčaní hygienikov a infektológov pre bezpečnú prezenčnú výučbu v novom akademickom roku. Buďme maximálne ohľaduplní voči svojmu okoliu a v prípade respiračných ťažkostí okamžite použijeme rúško a izolujme sa do času, kým nebudeme vedieť výsledok testu.

Dámy a páni,

24. február 2022 sa stal smutným medzníkom v novodobej histórii sveta. Vojenská agresia Ruska na Ukrajine sa nás intenzívne dotkla. Ovplyvnila priebeh letného semestra i prípravu nového akademického roka. Zamestnanci i naši študenti opäť preukázali, že obetavosť, solidarita a vzájomná pomoc sú hodnoty, ktoré nám nie sú cudzie. Opäť z tohto miesta vyslovujem úprimné poďakovanie všetkým zamestnancom a študentom za naozaj rozmanité formy solidarity a pomoci ukrajinským študentom, ich rodinným príslušníkom, kolegom učiteľom a vedcom z ukrajinských univerzít. Som hrdý na to, že s podporou AS UPJŠ a za pomoci členov vedenia univerzity, dekanov a členov vedení fakúlt, riaditeľov

univerzitných pracovísk sme dynamicky implementovali vlastné schémy pomoci pre ukrajinských študentov a kolegov.

Vojnový konflikt priniesol aj ďalšie komplikácie. Spôsobil celosvetovo enormný nárast energií a očakávame, že štát zareaguje primeranými kompenzačnými nástrojmi. SRK i ďalšie reprezentácie vysokých škôl dôrazne upozorňujeme na fakt, že nie je možné uskutočniť reformu vysokého školstva a zabezpečiť kvalitu vzdelávania a výskumu s medziročnými prepadmi rozpočtu pre rezort vysokých škôl. Chceme, aby zimný semester prebehol bez protestov a veríme, že budeme vypočutí, vláda zmení prístup k financovaniu, aby slovenské univerzity boli dôstojnou súčasťou EHEA.

Od 19. septembra zahajujeme výučbu v zimnom semestri akademického roka 2022/2023 na viac než 250 študijných programoch. K dnešnému dňu má univerzita 6 900 študentov, z toho je 1 500 zahraničných, 350 externistov. Do prvého ročníka na všetkých troch stupňoch sa zapísalo 2 190 študentov a na externom 140 študentov, 350 zahraničných. Chceme vyzdvihnúť úsilie všetkých, ktorí prispeli k stabilizácii odborov a zosúladieniu atraktívnej ponuky študijných programov so štandardami ESG a SAAVŠ pre akreditáciu. Jedným dychom zároveň upozorňujem, že personálna práca s cieľom zabezpečenia trvalého garančného potenciálu odborov je základnou úlohou fakúlt a ich organizačných jednotiek nielen v súčasnosti, ale určite to tak bude aj v ďalších rokoch. Za najväčšiu výzvu a prioritu v oblasti vzdelávania v novom akademickom roku považujem úspešnú evaluáciu nášho VSK, ktorú vykoná v priebehu jarných mesiacov SAAVŠ. Súčasťou tejto evaluácie bude akreditácia predložených študijných programov, obhajoba habilitačných a inauguračných práv tak, aby štúdium a kariérny rast zamestnancov na našej alma mater boli plne zosúladené so štandardmi podľa ESG2015 a SAAVŠ. V súlade so ZVŠ sme v stanovenom čase oznámili SAAVŠ, že proces zosúladovania sme uskutočnili v prípade 257 študijných programov na všetkých troch stupňoch, formách a jazykových mutáciách a 24 HKa IK. Našťastie sme s tvorbou zásad nášho VSK začali včas, touto agendou žijeme 4 roky. Po období intenzívnej prípravnej práce v r. 2019 a 2020 koordinovanej zo strany zainteresovaných prorektorov prof. G. Semanišina, prof. M. Pekára a prof. P. Fedoročka sme dokázali v rokoch 2021 a 2022 vybudovať legislatívu VSK, zriadiť Radu pre vnútorné overovanie kvality vzdelávania na UPJŠ a kanceláriu VSK, ktorá slúži manažmentom fakúlt, osobám zabezpečujúcim kvalitu vzdelávania študijných programov a habilitačného a inauguračného konania poskytovaním potrebnej odbornej i metodickkej pomoci. Ďakujem pánom prorektorom, predsedníčke RVK pani prof. Marekovej a členom RVK, vedúcej KVSK, manažmentom fakúlt za netriviálne penzum náročnej práce, ktorá, pevne verím, bude základom úspešnej evaluácie a akreditácie. Prosím, zžime sa so zásadami implementácie VSK, aj keď niekedy máme pocit, že prináša viac byrokracie, ako jej bolo doteraz. Ak univerzita obháji svoju ambíciu spravovať všetky svoje študijné programy, bude to podstatne jednoduchšie a budeme to my, ktorí budeme voči verejnosti zodpovední za svoje meno a povest' a kvalitu poskytovaného vzdelávania.

Aj v tomto akademickom roku budeme podporovať všetky formy programu Erasmus+ na vycestovanie našich študentov, učiteľov i odborných zamestnancov na partnerské univerzity. Môžem konštatovať, že po pandemickom období záujem o vycestovanie opäť ožíva. Aj tohto roku vysielame takmer 100 našich študentov a takmer identický počet incoming students privítame v našich posluchárnach. Pomôžme im úspešne naplniť študijné ciele i poznávaciu časť pobytu v prajnej atmosfére, charakteristickej pre našu univerzitu.

Aj tento nový akademický rok začíname skvalitnením univerzitného prostredia a zlepšením podmienok na štúdium. Dnes slávnostne uvedieme do prevádzky výučbové priestory PF UPJŠ v kampuse na Jesennej 5. Ide o významnú, takmer trojmiliónovú investíciu zo zdrojov MŽP a MŠVVaŠ SR, ktorá dáva výučbe na prírodovedeckej fakulte nový rozmer. V zimnom semestri tohto akademického roka bude dokončená rekonštrukcia centrálnej budovy

BZ a PF UPJŠ na Mánesovej ulici s miliónovým rozpočtom, opäť zo zdrojov MŽP a univerzity. V priebehu tohto semestra ešte ukončíme výstavbu a vybavenie návštevníckeho centra v botanickej záhrade ako súčasti novo zrekonštruovaných priestorov v hodnote 230 000 eur zo zdrojov univerzity. Botanická záhrada sa tak stane jednou z dominánt nielen univerzity, ale aj mesta Košice. Teší ma, že sa nám taktiež podarilo nájsť zdroje na rekonštrukciu ďalších priestorov na PrávF UPJŠ v hodnote do 200 000 eur, ďalej jeden z blokov nášho študentského domova na Medickej 6 je vybavený kompletne novým nábytkom v hodnote 300 000 eur. V priebehu tohto roka začneme rekonštrukciu priestorov budúcej materskej škôlky v areáli FF UPJŠ na Moyzesovej 9, jej činnosť plánujeme zahájiť 2. septembra 2023. Sú to významné príspevky na zvýšenie kvality vzdelávania.

K skvalitneniu univerzitného prostredia prispieva aj fakt, že univerzita sa stala signatárom globálneho hnutia Race to Zero za ekologickú a bezuhlíkovú Európu, ktorou nielen deklarujeme, že máme ambíciu byť zelenou univerzitou, ale prijali sme konkrétne organizačné opatrenia, aby tento proces bol systematicky pozorovaný a výsledky boli priebežne viditeľné.

Dámy a páni,

UPJŠ patrí k výskumným univerzitám a túto značku cieľavedome budujeme. Ďakujem učiteľom a vedeckým pracovníkom zapojeným do riešenia a prípravy vedeckých projektov, že nepoľavili v úsilí napriek prekážkam, ktoré pred nás postavili pandémie a mimoriadny stav v spoločnosti. Potešiteľnou správou je, že naďalej patríme k lídrom v získavaní projektov v domácich vedeckých agentúrach. Aj vďaka aktivitám prorektora prof. Jarčušku a celému CCVaPP boli prijaté opatrenia na zvýšenie našej úspešnosti v H2020 a iných európskych schémach a konečne sa dostavil úspech. Roky 2021 a 2022 patria v oblasti získania mimorozpočtových projektových finančných zdrojov k najúspešnejším za posledné obdobie. Sme aktívni v medzinárodných sieťach či infraštruktúrach. Opäť čerpáme EŠIF v prestížnych projektoch dlhodobého strategického výskumu, ktorých sme nositelia či partneri. Univerzita je motorom na kreovanie partnerstiev v oblasti e-health, EIT digital, výskumu vodíkových technológií a batérií, progresívnych materiálov, IT. Taktiež dodávam, že stojíme aj pred náročnou úlohou podrobenia sa evaluácie kvality našej tvorivej činnosti. Čo vidíme ako prioritnú úlohu v tejto oblasti v najbližšom období? Predovšetkým úrputný boj o kvalitu našich výstupov, pestovať atmosféru potreby presadiť sa svojimi výsledkami v medzinárodnej konkurencii. Nato budeme hľadať podporné a motivačné nástroje. Taktiež sa zameriame na optimalizáciu procesov pre VO, aby nebolo ohrozené kontrahované čerpanie pridelených zdrojov.

UPJŠ získala certifikát HRS4R, čo určite prispieva k dobrému menu našej univerzity v medzinárodnom meradle a taktiež sa nám otvárajú dvere pri získavaní európskych projektov, pretože spĺňame 40 atribútov EK pri zabezpečovaní podmienok na pôsobenie a kariérny rast vedeckých pracovníkov. Adresujem preto veľké poďakovanie prorektorke Ručinskej, zahraničnému oddeleniu i všetkým členom pracovných skupín, ktorí sa zaslúžili o to, aby sme tento certifikát získali, a už rok pravidelne monitorujú stav plnenia akčného plánu, iniciujú prijímanie konkrétnych opatrení na odstraňovanie prípadných nedostatkov.

Dámy a páni,

všetci veríme, že projekt transformácie TIP-UPJŠ na TIP Košice a následne do Košického klastra nového priemyslu „CNIC“ prinesie vytúžený cieľ – transformáciu KSK na región inovácií a nového priemyslu. Našou ambíciou je, aby sme sa prostredníctvom modernizovanej infraštruktúry košických univerzít a ústavov SAV stali inovačným hubom, ktorý zvýši HDP regiónu zo 14 % na priemer Európskej únie. Musíme však profesionalizovať

služby nápomocné transferu technológií do praxe tak, ako to dokázali v iných európskych centrách, chceme otočiť negatívny gradient braindrainu a talentov z nášho kraja na pozitívny. 4. 8. 2021 UPJŠ, TUKE, UVLF, CDP, mesto Košice a KSK slávnostne podpísali zakladateľskú zmluvu CNIC. Nezačíname na zelenej lúke. Skúsenosti a kapacity TIP-UPJŠ ponúkame do služieb nového právneho subjektu tak, aby sme okamžite v Košiciach dokázali ponúkať spolupracujúcemu priemyslu infraštruktúru našich UVP. V súčasnosti tri košické univerzity spoločne riešime projekt MŠVVaŠ SR pre integráciu v oblasti transferu. Získali sme dotáciu potrebnú na predprojektovú dokumentáciu stavebných aktivít, personálne a materiálne vybavenie spoločného TTO podľa odporúčania JRC v Bruseli a Svetovej banky. Robíme maximum pre to, aby aktivity CNIC boli podporené z fondu obnovy, keďže sme presvedčení, že CNIC je plne integračný projekt košických univerzít, a budeme ho prezentovať ako prirodzenú súčasť cestovnej mapy integrácie. Dnes môžete na Diskusnom fóre profesorov získať detailnejšie informácie.

Vážený členovia akademickej obce,

verím, že ste postrehli naše úsilie profesionalizovať propagáciu aktivít našej univerzity vo verejnosti. Univerzita pod koordináciou pani prorektorky doc. Hučkovej, pani kancelárky Sabolovej a riaditeľky UNIPOC Mgr. Zibrinyiovej a v spolupráci s externým partnerom PROMISEO dynamicky vstúpila do populárnych nástrojov sociálnych sietí s novou vizualizáciou značky, novými prvkami vizuálnej identity i zavedením novej farebnosti. Vypracovali sme jednotnú stratégiu komunikácie subjektov univerzity s dôrazom na cieľové skupiny uchádzačov o štúdium, našich študentov, odberateľov našich absolventov. Úspechy online DOD, Kariérneho dňa, pozitívne ohlasy na naše aktivity ako nositeľa projektu zelenej univerzity, inštitúcie bojujúcej proti šíreniu hoaxov nám dávajú spätnú väzbu, že je to správna cesta. Pozitívnu odozvu vnímame aj u našich absolventov, ktorí sa na sociálnych sieťach s hrdosťou hlásia k svojej alma mater. Preto sa v tomto roku vrátime k priorite inštitucionalizovať alumni klub UPJŠ s atraktívnym obsahom. Ďalšou prioritou je nový dizajn a štruktúra informácií našej webovej stránky. Jej vývoj je ukončený a technologicky plánujeme implementáciu v týchto dňoch.

Prv než sa prihovorím našim študentom a spolupracujúcim inštitúciám, dovoľte mi aspoň krátke pozastavenie sa pri dôsledkoch implementácie ustanovení poslednej novelizácie ZVŠ. Novela prináša niekoľko dôležitých zmien, ktoré dávajú našej univerzite šancu odpútať sa od zaužívaného decentralistického spôsobu riadenia k modernému manažovaniu všetkých procesov univerzity, ktoré si vyžadujú úpravu kompetencií samosprávnych orgánov. Chcem vás ubezpečiť, že urobím maximum, aby sa tak stalo. Chceme zachovať existenciu zaužívanej štruktúry samosprávnych orgánov fakúlt, ktoré budú reprezentované dekanmi a ASF s posilnením mandátu dekanov, ktorí sa za svoj výkon budú zodpovedať rektorovi. V spolupráci s pracovnou skupinou pripravujeme úpravy štatútu tak, aby všetky samosprávne orgány na úrovni fakúlt boli zodpovedné vo väzbe k rektorovi, aby tým, že plnia dlhodobý zámer fakulty, zároveň prispievali k rozvoju univerzity. Chceme využiť vybudované korektné vzťahy v posledných dvoch funkčných obdobiach na to, aby sme definitívne boli univerzitou a nie federáciou izolovaných fakúlt. Takto koncipovaný model samosprávy univerzity vidím ako signifikantný zdroj ďalšieho kvalitatívneho posunu UPJŠ v medzinárodnom meradle. Z legislatívneho pohľadu nás teda čaká veľmi náročné obdobie. Dodatok Štatútu UPJŠ schválený akademickým senátom v júni tohto roka už máme zaregistrovaný a umožňuje nám kreovať novú SR, vyhlásiť voľby rektora a dekanov podľa nových ustanovení ZVŠ. Budúci týždeň AS UPJŠ vyberie kandidátov do SR, ktorí budú podrobení verejnému vypočutiu na októbrovom zasadnutí akademického senátu. Na tomto zasadnutí AS UPJŠ taktiež vyhlási voľby rektora, ktoré sa uskutočnia v apríli 2023, a schválime definitívne znenie Štatútu, ktorý,

okrem iného, zadefinuje kompetencie ASF, VRF, prodekanov a tajomníkov. Chcem vás touto cestou vyzvať, aby ste podporili naše odhodlanie nekonzervovať súčasný stav, ale prijať progresívne zmeny.

Dámy a páni, dovoľte mi teraz sa prihovoriť našim študentom.

Milí študenti prvého ročníka,

vitajte na jednej z najlepších univerzít v SR. Našou ambíciou je, aby sme vám poskytli kvalitné, vedecky podložené a plnohodnotné vzdelanie. Verím, že aklimatizáciu na vysokoškolské štúdium zvládnete, využite na to skúsenosti vašich pedagogických poradcov a aj poradcov-špecialistov v UNIPOC, ktoré je vám k dispozícii v študentskom objekte Minerva na Moyzesovej 9. Našou ambíciou je vám ponúknuť nielen kvalitné vzdelanie, ale aj možnosti na zmysluplné voľnočasové aktivity: v oblasti kultúry, športu a umenia, aby ste na štúdium mali len tie najkrajšie spomienky. Verím, že vás zaujal sprievodca pre prvákov pripravený vašimi staršími spolužiakmi, aby ste proces aklimatizácie zvládli čo najľahšie.

Taktiež srdečne vítame viac ako 300 dôchodcov študujúcich Univerzitu tretieho veku v našich posluchárňach a želáme im zdarný priebeh štúdia.

Oslovujem aj vás, študentov starších ročníkov,

bud'te nám nápomocní pri skvalitňovaní podmienok štúdia, bud'te nároční na seba i na nás – vašich učiteľov či na služby, ktoré vám poskytujeme. VSK vám vytvára prostredníctvom Rád ŠP široký priestor na reálne ovplyvňovanie kvality štúdia. Bud'te hrdí na svoju alma mater, aby raz ona mohla byť hrdá na vás. Spoločne budujme jej dobré meno. Očakávam vašu aktívnu reprezentáciu na poli ŠVOČ, športu, kultúry. Želám vám veľa úspechov pri štúdiu i kvalitný a plnohodnotný vysokoškolský život. Teším sa na spoluprácu so študentskými spolkami, vaše aktivity plánujeme materiálne a finančne podporiť.

Now, I warmly welcome all foreigner students, We are very proud of the fact, that more than 1 500 students from more than 50 countries from all over the world are studying here. Dear colleagues, your presence at our university is very important for all of us. Hearing mixture of languages in our campus is something what makes us - your teachers, happy. You can help us to create an international character of study and academic surroundings characteristic for highly ranked Universities. We wish you never regret your choice to study at our Alma Mater and We hope that our level of higher education together with atmosphere in our picturesque city Košice will give you base for unforgettable student life. Please, be sure that we tried to do our best for establishing suitable conditions for your study to allow you accomplish all your expectations. Please, give us feedback about your satisfaction and do not hesitate to be critical in constructive way. I recommend you to provide dialogues with your colleagues from other faculties, construct internal bridges between teachers and students, use all university facilities and study subjects for your successful carrier.

Využívam túto chvíľu a chcem sa prihovoriť aj predstaviteľom partnerských zdravotníckych zariadení, ústavov SAV.

Vážení predstavitelia priemyselných partnerov, KSK a nášho mesta,

chcem sa vám aj touto cestou poďakovať za spoluprácu na poli výchovy našich študentov, vedy, inovácií a rozvoja regiónu. Myslím, že spoločný projekt ICKK a CNIC nás stavia do pozície, keď ostatné regióny SR nám môžu len závidieť. Snažme sa teda ďalej rozvíjať toto dielo a vízie rozvoja KSK a mesta na báze inovácií a nového priemyslu. Som presvedčený, že sme blízko k dosiahnutiu spoločného cieľa – vytvoriť synergiu vedúcu k eliminácii migrácie talentov mimo nášho regiónu.

V závere svojho príhovoru sa tradične prihovára všetkým osobnostiam našej alma mater, vám, profesorom, docentom, vedeckým pracovníkom, pre ktorých je UPJŠ miesto na budovanie celoživotnej kariéry a plnenie misie vysokoškolského pedagóga, resp. vedca.

Všetkým nám záleží na tom, aby univerzita vytvárala prostredie na kreatívnu prácu vo všetkých jej rozmanitých činnostiach. Chcem sa vám poďakovať za angažovanie v poradných orgánoch rektora a prorektorov univerzity, že svojou autoritou a skúsenosťami aktívne prispievate k formovaniu zámerov a cieľov univerzity. Tém na spoločný dialóg je mnoho, pretože akademický život je neopakovateľne pestrý a ponúka alternatívne spôsoby riešenia.

Moje slová tradične adresujem aj všetkým administratívnym zamestnancom či kolegom v robotníckych profesiách. Univerzita je totiž širokospektrálny zamestnávateľ a bez vášho pričinenia by sme nedokázali byť úspešní v manažovaní štúdia a vedy či v poskytovaní komplexných služieb, ktoré potrebujeme my, tvoriví zamestnanci i študenti. Buďte nám nápomocní pri budovaní UPJŠ ako značky kvality.

Vážení členovia akademickej obce,

včera som sa vrátil z akademickej pôdy bolonskej univerzity, kde som v piatok, spolu s rektormi významných univerzít z celého sveta, slávnostne podpísal MCU 2020. Dokument, v ktorom sme sa zaviazali dodržiavať tieto 3 základné princípy:

1. Nezávislosť. Výskum a výučba musia byť intelektuálne a morálne nezávislé od politických vplyvov a ekonomických záujmov.
2. Výskum a výučba nesmú byť od seba separované. Študenti sú do nich zapojení s cieľom hľadať poznanie a lepšie pochopenie zákonitostí svojho odboru.
3. Univerzity sú miestom na slobodnú a otvorenú diskusiu, sú miestom vzácnnej otvorenosti pre dialóg a miestom odmietania intolerancie.

Dámy a páni, želim vám všetkým úspešný akademický rok, nech sa nesie v znamení nášho spoločného úsilia naplňovať tieto šľachetné princípy. Týmto ja, rektor UPJŠ, na základe právomoci danej mi zákonom o vysokých školách a Štatútom UPJŠ, vyhlasujem akademický rok 2022/2023 na UPJŠ v Košiciach za slávnostne zahájený so začiatkom výučby od 19. septembra 2022 podľa platného rozvrhu hodín určeného fakultami a ÚTVaŠ UPJŠ.

***Quod bonum, felix, faustum, fortunatum que sit
Nech je to k dobru, zdaru, šťastiu a požehnaniu***